

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Jiříkov, okres Děčín

**Moskevská 740
407 53 Jiříkov**

Identifikátor školy: 600 076 491

Termín konání inspekce: 19. – 22. duben 2004

Čj.:	f6 1117/2004-5021
Signatura:	kf7cx134

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole
- ❖ materiálně technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v základní škole
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika, vlastivěda, přírodověda, prvouka a hudební výchova na 1. stupni ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, fyzika a informatika na 2. stupni ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Jiříkov (dále jen ZŠ), okres Děčín je od 1. ledna 2003 příspěvkovou organizací zřízenou městem Jiříkov. Dle Rozhodnutí o zařazení ZŠ do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 19 738/03-21 ze dne 16. 5. 2003 má kapacitu 430 žáků. Kromě základní školy sdružuje i školní družinu s kapacitou 125 žáků. V době konání inspekce navštěvovalo školu 385 žáků ZŠ v 18 třídách.

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2.

Rada školy nebyla zřízena. Pracuje zde občanské sdružení Sdružení rodičů při ZŠ Jiříkov.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V ZŠ působí včetně ředitele školy a jeho zástupkyně celkem 25 učitelů a jedna romská asistentka. Skladba učitelského sboru vzhledem k aprobovanosti, odborné a pedagogické způsobilosti je neutěšená. Na 1. stupni působí 10 učitelů. Čtyři jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro daný stupeň ZŠ, ostatní vyučující podmínku odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňují. Na 2. stupni z 15 učitelů je šest odborně a pedagogicky způsobilých (včetně ředitele), dva učitelé jsou způsobilí pro výuku prvního stupně (dlouhodobě učí na druhém stupni) a ostatní podmínky pro odbornou a pedagogickou způsobilost nespĺňují. Celkem je tak na 2. stupni kvalifikovaně odučeno 34,5 % všech vyučovaných hodin. Jedná se o předměty anglický jazyk, hudební výchova a český jazyk. Vedení se, i přes usilovnou snahu, nedaří výrazně zlepšit danou situaci. Jednou z příčin (jak uvedl ředitel školy) je geografická poloha města a v současné době jsou tři kvalifikované učitelky na mateřské dovolené.

Při tvorbě úvazků jsou zohledňovány především odborné znalosti a osobnostní předpoklady vyučujících, jejich specifické schopnosti a zájmy a v neposlední řadě i délka praxe. Výchovné poradenství zabezpečuje jedna vyučující s požadovaným kvalifikačním vzděláním.

Dokumenty, které upravují organizaci a provoz školy jako samostatného právního subjektu, vznikaly na počátku roku 2003, jsou zpracovány fundovaně a průběžně inovovány. Organizační řád umožňuje účelné řízení školy i jejich jednotlivých úseků, funkční schéma vymezuje vztahy podřízenosti. Všichni pracovníci znají své kompetence, jež jsou specifikovány v pracovních náplních. Operativně se schází vedení školy, organizační záležitosti jsou projednávány na provozních poradách (měsíční plány), funguje osobní

kontakt. Zvolený informační systém zajišťuje chod školy a především operativní řešení vzniklých problémů. Funkční je též školní rozhlas.

Na ZŠ je ustanovena pedagogická rada. Na prvním stupni pracuje metodické sdružení a na druhém stupni předmětové komise, ale jen některých předmětů (matematiky, českého jazyka, cizích jazyků a tělesné výchovy). Metodické orgány vyjma českého jazyka se zabývají jen organizačními záležitostmi, není využívána jejich funkce metodická a zpětnovazební.

Plán vnitřní kontrolní činnosti je zpracován. Zahrnuje všechny oblasti školy. Operativní kontrola je zaměřena na plnění povinností a zajištění bezproblémového chodu školy. Výsledky kontrol provozu školy, kvality vedení pedagogické a žakovské dokumentace jsou zaznamenávány a projednávány s jednotlivými zaměstnanci. V systému prováděných kontrol však chybí zpětná vazba. Nedostatky byly shledány v plánování a probírání učiva, v zápisech v třídních knihách (upřesněno v kapitole Vzdělávací programy). Taktéž systém kontroly v oblasti pedagogické vykazuje určité rezervy v počtu hospitací ve školním roce 2003/2004 (zvláště na 2. stupni) a vzhledem k nízké kvalifikovanosti pedagogů i v absenci plánovitého systému hospitační činnosti. Kontrola pedagogického procesu a hospitace v této formě a rozsahu nezajišťují efektivní zpětnou vazbu.

Vedení školy řeší absenci některých aprobačních vytvářením dobrých podmínek pro studium (v současnosti studují tři učitelé) a dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků i svépomocí, tj. vzděláváním souvisejícím s projektem Internet do škol. Účast pedagogů na vzdělávacích akcích omezuje však geografická poloha Jiříkova a s tím spojená nedostatečná dopravní obslužnost. Kritéria pro hodnocení zaměstnanců jsou stanovena ve vnitřní platové směrnici, ředitel školy provádí hodnocení zaměstnanců jedenkrát ročně.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka 1. stupně probíhá v samostatném objektu. Kromě kmenových učeben je zde umístěna školní družina, učebna hudební výchovy (s klavírem a dalšími pomůckami pro výuku Hv), malá tělocvična a jedna volná učebna, kde se v případě potřeby vyučuje cizí jazyk. Všechny učebny jsou vybaveny starým nábytkem, který v některých třídách svými parametry nevyhovuje žákům (např. současná IV. B, V. A). Televize a video je umístěno ve školní družině, radiomagnetofony s CD přehrávačem jsou k dispozici na každém patře. V oknech tříd obrácených k jihu jsou namontovány žaluzie. Třídy jsou vybaveny velkým množstvím nově zakoupených tabelárních pomůcek (hlavně přehledů mluvnického učiva), v menší míře jsou zde zastoupeny pomůcky pro další předměty, rozdílné je vybavení pomůckami pro individuální učení žáků. Vyučující mají k dispozici různé procvičovací materiály, využívat mohou i kopírku ve sborovně. Chybí různé typy slovníků a alespoň jedna sada Pravidel českého pravopisu, v učebně hudební výchovy tabule s notovou osnovou, vyučující druhých tříd postrádají stovková počítadla. Dostatek oficiálních i vlastních pomůcek mají učitelky, které provádějí ambulantní nápravu dysporuch. Pro žáka s tělesným postižením je zajištěna osobní asistence, tento žák má speciálně upravené pracovní místo.

Výuka 2. stupně se uskutečňuje v budově, kde v roce 2003 byla provedena rekonstrukce, jejímž výsledkem je celkové zlepšení materiálně-technického zázemí školy (včetně sociálního zázemí). Byla tím prakticky obnovena celá vnitřní infrastruktura. Kmenové třídy jsou prostorné, vhodné pro výuku, totéž platí o odborných učebnách (výpočetní techniky, hudební výchovy, výtvarné výchovy, domácích prací, fyziky a chemie). Velmi dobré zázemí má škola pro tělesnou výchovu. Třídy a učebny jsou, kromě dvou, vybaveny starším nábytkem. Vybavení učebními pomůckami (vzhledem k hospitovaným předmětům) je dobré, umožňuje

plnit vzdělávací program školy, přestože velmi zřídka dochází k inovaci (z nedostatku financí). Učitelé mají k dispozici celou řadu map, tabelárních a obrazových přehledů, matematických modelů a různé stavebnice pro fyziku. Dále některé encyklopedie a populárně naučnou literaturu. Pro výuku českého jazyka nechybí soubory pravopisných pravidel, mluvnic a slovníků. Mnohé pomůcky, nahrávky a publikace si zajišťují učitelé z vlastních zdrojů. Dostupná je video i audio technika. V učebně výpočetní techniky je k dispozici 11 počítačů. A právě kvůli omezenému počtu počítačů je jejich využití v ostatních předmětech komplikované. Instalované výukové programy vyučující prozatím nevyužívají. V rámci finančních možností škola nakupuje odborné publikace a časopisy.

Škola má dostatek učebnic, poskytuje žákům vybrané ucelené sady učebnic. Některé tituly učebnic (s kterými žáci pracují) jsou staré a už značně opotřebené.

K úpravě a výzdobě interiéru tříd a společných prostor (na 1. i 2. stupni) jsou využívány zejména práce žáků a dokumenty, které odráží život školy. Nikde nechybí bohatá květinová výzdoba.

V řídicí práci školy je zahrnuto plánování pro oblast materiálně-technického zabezpečení chodu školy.

Škola provozuje vedlejší výdělečnou činnost. Veřejnosti škola nabízí využití tělocvičny.

Materiálně technické podmínky jsou hodnoceny jako dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje v souladu se zařazením do sítě škol zvolený vzdělávací program. Vykazuje 18 integrovaných žáků (17 s poruchou učení a chování, 1 tělesně postižený žák) a eviduje dalších 33 žáků s různým stupněm poruchy. Dvě učitelky 1. stupně poskytují celkem 27 žákům individuální péči mimo vyučování. Ve škole působí logopedická asistentka, která ve spolupráci s odborným pracovištěm pomáhá v současnosti 11 žákům s nápravou řečových vad.

Vzdělávací program je realizován v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol.

Vzdělávání ve škole se realizuje podle platných učebních dokumentů. Ve všech ročnících, s výjimkou devátého, jsou dodržovány učební dokumenty v plném rozsahu. V 9. ročníku byla na konci října 2003 ukončena v rozporu s učebním plánem výuka povinného předmětu praktické činnosti a posílen předmět rodinná výchova. Týdenní časová dotace ve všech ročnících je dodržena. Učební plány jsou rozpracovány vždy na daný školní rok. Z cizích jazyků je vyučován anglický a německý jazyk, jako volitelné jsou vyučovány v tomto školním roce předměty informatika a seminář z přírodovědných předmětů v 7. ročníku, informatika a cvičení z českého jazyka v 8. ročníku, informatika a druhý cizí jazyk v 9. ročníku. Vzdělávací program školy vhodně doplňují výchovné koncerty a exkurze. Škola věnuje pozornost plánování a realizaci sportovních akcí, olympiád a soutěží. Účast a úspěšnost je sledována a vyhodnocována. Velmi bohatá a pestrá je i nabídka volnočasových aktivit školy. Seznam významnějších aktivit školy za příslušný školní rok je zveřejněn ve výroční zprávě školy.

Učební osnovy mají učitelé rozpracovány do časově tematických plánů (dále jen TP). Některé TP nejsou zpracovány plně v souladu s osnovami, učitelé se při jejich tvorbě řídili používanou učebnicí. Na 1. stupni byly zjištěny nedostatky v členění učiva do příslušných ročníků (učivo určené vyšším ročníkům se vyučovalo v ročnících nižších). Konkrétně se ve 3. ročníku vyučovalo v matematice učivo „kolmice“ (14. školní týden), „kruh, kružnice“ (30. – 34. školní týden) a ze zápisů v žakovských sešitech je zřejmé, že se vyučovalo učivo „rýsování a konstrukce trojúhelníka (strany, vrcholy), pravé úhly“. V 5. ročníku se v 5., 7.,

a 10. školním týdnem učilo geometrické učivo „úhel, úhlopříčky čtverců a obdélníků“, ve 27., 30. a 31. týdnu „povrch kvádra a krychle“, z českého jazyka pak ve 34. týdnu „stupňování přídavných jmen“. Podle zápisů v třídních knihách se ve vlastivědě malá pozornost věnuje kapitole osnov „Místo, v němž žijeme“.

Kontrolovaná povinná dokumentace školy (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, záznamy z pedagogických rad, protokoly o komisionálních zkouškách) vzhledem k průběhu a výsledkům vzdělávání je vedena průkazně. Připomínky se vztahují např. ve třídě 3. B a ve čtvrtých a pátých třídách, kde se až do doby konání inspekce nezapisovalo do třídních knih učivo z psaní a nízká je vypovídací hodnota zápisů hodin literatury, kde se zpravidla jedná o název článku či autora, učivo osnov – literární pojmy – jsou zaznamenány minimálně. V katalogových listech a třídních výkazech jednotlivých tříd se objevuje bělení.

Výuka není v souladu s učebním plánem Základní škola. V plnění učebních osnov byly zjištěny dílčí nedostatky.

Kontrolní činnost v oblasti naplňování učebních osnov je prováděna při hospitační činnosti a také je sledována při kontrole povinné dokumentace. V zápisech jak z pedagogických rad, tak i z provozních rad tato problematika podchycena není. V dodržování učebních osnov byly zjištěny nedostatky (viz. předcházející kapitola).

Způsob kontroly plnění učebních osnov není dostatečně účinný.

Organizace vyučování je v souladu s příslušnou právní normou. Rozvrh hodin aktuální v době inspekce odpovídá (včetně délky vyučování a stanovení přestávek) psychohygienickým požadavkům na výuku i příslušným ustanovením vyhlášky. V odborných učebnách (fyziky a chemie, počítačová učebna) nechybí provozní řády. Informační systém směrem k rodičům je založen na pravidelných rodičovských schůzkách, písemně jsou poskytovány informace rodičům o prospěchu a chování žáků prostřednictvím žákovských knížek. V závažných případech škola informuje zákonné zástupce doporučeným dopisem nebo vyzváním k návštěvě školy. Rodiče mají možnost navštívit školu po předchozí domluvě. Přenos informací mezi školou a zákonným zástupcem žáka je mnohdy velmi problematický, protože školu navštěvuje značný počet žáků ze sociálně slabších rodin a rodiče těchto žáků mnohdy nereagují ani na opakované výzvy školy k návštěvě.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství

Výchovná poradkyně (VP) absolvovala příslušné specializační studium a ve funkci je již od roku 1987. Ve své činnosti vychází z náplně práce stanovené ředitelem školy a ročního plánu práce. Zabývá se profesní orientací (spolupracuje s třídními učiteli, s úřadem práce, s výchovnými poradci na středních školách), na třídních schůzkách a ve stanovených konzultačních hodinách poskytuje informace rodičům i žákům. Aktuální informace k této problematice jsou průběžně zveřejňovány na nástěnce. VP si vede přehledy vycházejících žáků o jejich umístění, přehled korespondence a jednání s rodiči žáků. Dále se zabývá výchovnými a výukovými problémy žáků. Vede kartotéku těchto žáků, účastní se některých jednání metodického sdružení 1. stupně, spolupracuje s učitelkami provádějícími ambulantní nápravu žáků. Zprostředkovává kontakt s pedagogicko-psychologickou poradnou, etopedickým centrem, vede přehled žáků, kteří mají problémy se záškoláctvím. Škola se potýká i s tzv. skrytým záškoláctvím u žáků ze sociálně slabších skupin. V těchto případech pak spolupracuje s odborem sociální péče a policií.

V rámci prevence sociálně patologických jevů jsou pro žáky organizovány besedy, na 1. stupni zjišťovala škola názory i informovanost žáků k této problematice prostřednictvím dotazníků.

Systém výchovného poradenství přispívá ke zkvalitňování výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech na 1. stupni

Z 12 navštívených hodin bylo ve sledované skupině předmětů (český jazyk, matematika, vlastivěda, přírodověda, prvouka a hudební výchova) pět hodin odučeno učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, zbývající byly odučeny nekvalifikovaně. Odborná způsobilost se pozitivně projevila ve stavbě hodiny (některé nekvalifikovaně odučené hodiny se vyznačovaly rozvleklostí a málo přehlednou strukturou), v ostatních sledovaných oblastech výraznější rozdíly inspekce nezaznamenala.

S výjimkou jedné hodiny českého jazyka v pátém ročníku probíhala ve sledovaných hodinách výuka v souladu s osnovami. Jednotlivé hodiny byly včetně textů na tabuli pro společnou a individuální práci žáků připravené, výuka navazovala na již probrané učivo. Stanovené výukové cíle se většinou podařilo formálně splnit, v hodinách, kde tomu tak nebylo, byla příčinou buď jejich nepřiměřenost vzhledem k aktuálnímu stavu třídy, nebo výběr a časové rozvržení jednotlivých učebních činností.

Prostorové a materiální zázemí umožňuje plnění cílů výuky. Výuka probíhala v kmenových učebnách, hudební výchova v odborné učebně. Materiální zázemí školy využívaly jednotlivé učitelky rozdílně. Kromě hodin, kde bylo dostatek názorných pomůcek i materiálů pro individuální učení (žáci např. mohli pracovat s různými informačními zdroji, živými přírodninami, v hudební výchově s rytmickými nástroji apod.), se vyskytly i hodiny, kde využití pomůcek zcela absentovalo. Nevyužity zůstaly např. v českém jazyce už zmíněné mluvnické tabule, jež jsou často umístěny mimo zorné pole žáků. V matematice, českém jazyce a hudební výchově žáci používali učebnici, event. pracovní sešity.

Naukové hodiny byly většinou založené na frontální práci s dominantní rolí učitele, kde žáci neměli velký prostor pro aktivitu a tvůrčí činnost. V menšině byly hodiny, kde se střídaly jednotlivé činnosti, nové učivo bylo vyvozováno za aktivní účasti žáků a i procvičování bylo pro žáky přitažlivé a zajímavé. Nepříliš efektivní byly pokusy o skupinovou práci (v jednom případě zůstala práce skupin nedokončena a nezhodnocena, jinde šlo o formální záležitost – žáci neměli ani čas ani možnost ve skupině kooperovat). Ve třídách s poměrně značným počtem žáků ze slabších sociálních skupin vyučující učivo nediferencovaly, individuální práce s těmito žáky se objevila jen zřídka, při řešení slovních úloh v matematice se učitelky nepřesvědčily, zda i tito žáci porozuměli textu úloh, což zpětně ovlivnilo jejich aktivitu a úspěšnost. Málo času věnovaly učitelky závěrečné fázi hodiny – rekapitulaci, opakování a utřídění nových poznatků. Rozdílnou pozornost věnují učitelky sešitům žáků, grafické úpravě i práci žáků s vlastní chybou (český jazyk, matematika). Psychohygienu zajišťovalo střídání činností, někde zařazení relaxace, v části hodin učitelky na únavu žáků nereagovaly.

V hodinách hudební výchovy se promyšleně střídaly a doplňovaly jednotlivé složky (společný i sólový zpěv, hlasová výchova, hudebně pohybové činnosti, doprovod s využitím rytmických nástrojů), teoretické poznatky byly vyvozovány nenásilně při praktických činnostech, podporována byla tvůrčí činnost žáků i improvizace.

Ve všech hodinách se dařilo žáky v úvodu dobře motivovat sdělením cíle hodiny, případně i motivačním rozhovorem. V průběhu hodin využívaly učitelky pochvalu, ocenily dílčí úspěch žáka, většinou nechyběla zpětná vazba. Méně často byly pro motivaci využity mezipředmětové vztahy nebo dosavadní zkušenosti žáků. Dobře motivováni pro jednotlivé činnosti byli žáci v hudební výchově, což se projevilo v jejich zaujetí i prožitku z prováděné činnosti.

Až na malé pokusy o skupinovou práci probíhala komunikace v hodinách jednosměrně od učitele k žákům. V přírodovědě, vlastivědě a prvouce měli žáci jen malý prostor pro souvislý projev, k hledání souvislostí, vyjádření vlastního názoru. V českém jazyce jsou vedeni ke správnému odůvodňování pravopisných jevů, v matematice k logickému myšlení. V hudební

výchově se učí vzájemnému naslouchání, nebojí se vyjádřit svůj názor, zdůrazňuje se estetický zážitek. K pozitivům určitě patří spolupráce školy s místním ústavem sociální péče, která žáky učí empatii a sociálnímu citění (vzájemné návštěvy, kulturní akce, pokusy o společné učení) i důraz na ekologické myšlení a chování.

Za své výkony byli žáci hodnoceni většinou slovně. V žákovských knížkách je dostatek známek. V českém jazyce se hodnotí hlavně mluvnické učivo, ve vlastivědě a přírodovědě převažují známky z písemného zkoušení. Minimum známek mají žáci většinou z hudební výchovy (v rozporu s pojetím hodnocení předmětu dostávají i nedostatečné známky z hudební teorie). Méně vhodné je taktéž hodnocení nedostatečnou za nedonesený domácí úkol. Ve vlastivědě byly kladeny na žáky nepřiměřené nároky, byla vyžadována znalost pojmu a letopočtů nad rámec osnov, což může být u některých jednou z příčin špatného prospěchu. Závěrečné hodnocení (mnohdy jen velmi obecné) spočívalo na učitelích, výjimečně se objevilo vzájemné hodnocení žáků (hudební výchova).

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech na 1. stupni základní školy hodnotí ČŠI jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni (Čj, D)

V průběhu inspekce se uskutečnilo deset hospitací ve všech ročnících a u všech učitelů, kteří mají tyto předměty v úvazku.

Hodinová dotace obou předmětů odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu (v období 2. stupně je zařazeno sedmáct hodin předmětu Čj a osm hodin předmětu D). Na základě kontroly třídních knih lze konstatovat, že učební osnovy jsou plněny.

Jednotlivé hodiny byly připravené, některé byly méně promyšlené z hlediska stanovených cílů a činností prováděných žáky. Součástí přípravy byly kopírované texty pro společnou i individuální práci žáků. Probírané učivo vždy navazovalo na předchozí látku, v Čj prolínají všechny složky předmětu, není opomíjena místní a regionální problematika, promyšlený je systém referátů.

Personální podmínky pro výuku těchto předmětů jsou velmi dobré, Čj vyučují čtyři kvalifikované vyučující, dvě s pedagogickou způsobilostí pro 1. stupeň ZŠ, předmět D dva učitelé, jeden kvalifikovaný, druhý bez dokončeného vysokoškolského vzdělání. Z celkového počtu vyučovaných hodin sledovaných předmětů je 54 % odučeno aprobovaně. Na výuce Čj se příznivě projevuje činnost předmětové komise, též účast učitelů na dalším vzdělávání se zaměřením na metodiku výuky předmětu Čj.

Sledovaná výuka probíhala v kmenových učebnách. Materiální podpora výuky byla dobrá, promyšleně je využíváno učebních pomůcek a dalších materiálů.

Organizačně byla většina hospitovaných hodin dobře zvládnuta, v částech věnovaných opakování a procvičování se střídaly činnosti frontální s individuální prací. Zaznamenána byla i vysoce efektivní práce skupin v 7. ročníku. Nové učivo bylo vyvozováno zpravidla společně se žáky. Pozornost je věnována písemným projevům, žáci jsou vedeni k práci s chybou. Pro relaxaci bylo využíváno především střídání činností, zařazení soutěže či zábavného úkolu.

Ve všech hodinách byla využita úvodní motivace s využitím zkušeností žáků k danému učivu, též byly zdůrazňované mezipředmětové vztahy. Činnost žáků byla slovně hodnocena, převažovaly pochvaly a ocenění. Žáci byli vybízeni k činnosti - s různou efektivitou.

Atmosféra sledovaných hodin byla příznivá, žáci jsou oslovovali křestními jmény. Drobné projevy nespolupracujícího chování v některých hodinách, kde převažoval monolog učitele a docházelo k minimálnímu střídání činností, narušovaly průběh výuky. Dobrá pozornost byla

věnována rozvoji komunikativních dovedností žáků, mnozí však odpovídali i jednoslovně, bez argumentace.

Systém hodnocení zahrnuje ústní zkoušení i písemné práce žáků, za aktivitu při hodině byli hodnoceni slovně (při písemných pracích jsou zohledňováni žáci s poruchou učení). Shrnutí učiva a závěrečné hodnocení nebylo provedeno v polovině sledovaných hodin (výuku přerušilo zvonění), ve zbývajících se na něm málo podíleli žáci, ojediněle bylo zaznamenáno hodnocení práce spolužáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a dějepis na 2. stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice (Mat), ve fyzice (Fyz) a ve volitelném předmětu informatika (Inf)

Časová dotace a obsah předmětů odpovídá přijatému vzdělávacímu programu. V plnění osnov nebyly zjištěny nedostatky, rezervy jsou v plánování, např. v matematice v šestém ročníku není učivo rozvrženo tak, jak předpokládají učební osnovy, tj. střídání aritmetického a geometrického učiva. Protože výuka informatiky byla zahájena až od tohoto školního roku, probíhá ve všech ročnících podle jednotného plánu. Výuka je zaměřena uživatelsky (ovládání PC a oper. systému Win. Prof., práce s textovým editorem, internetem).

Příprava učitelů byla promyšlenější po stránce obsahové, méně však po stránce metodické. Při bezprostřední přípravě hodin fyziky bylo pamatováno na využití pomůcek.

Ze šesti vyučujících je jedna kvalifikovaná, dva učitelé mají kvalifikaci pro první stupeň a tři učitelé jsou bez vysokoškolského vzdělání. Tento nedostatek se v některých hodinách projevil v oblasti metodiky a někdy i v organizaci výuky, což následně vedlo k nižší efektivitě hodin.

Z estetického hlediska je prostředí kmenových učeben podnětné. Psychohygienu nebyla vždy optimální. Někdy délky vyučovacích hodin nebyly dodržovány (přetahovány ho přestávek).

Organizace výuky Inf umožňuje aktivní zapojení všech žáků do práce po celou hodinu a každému žáku samostatně a podle vlastního tempa pracovat. Hodiny byly členěny do tří bloků – kratší blok teorie, pak společná práce na PC řízená učitelem a v závěru možnost volné práce na internetu. V ostatních hodinách převažovaly frontální způsoby práce. Při Fyz byl kladen důraz na názornost, žáci byli vedeni k vyvozování nových poznatků na základě pozorování, samostatného provádění pokusů. Určování společných znaků a jejich zobecňování již prováděl učitel. Žáky se dařilo strhnout k aktivní spolupráci. Ve výuce Mat nebylo pamatováno na názornost, těžiště práce bylo výrazně na učiteli, převládaly direktivní prvky. V některých vyučovacích hodinách chyběla průběžná zpětná vazba.

V úvodu hodin bývají žáci seznámeni většinou s tématem, cílem a někdy i strukturou hodiny. Pestřejší motivační prvky v úvodu hodin nebyli k vidění. V průběhu se žáky dařilo motivovat zajímavostmi v Inf, ve Fyz pokusy. Při výuce Mat chybí aplikace teoretických znalostí do běžného života žáků. Ačkoliv vyučující upozorňovali na chyby a pečlivě je opravovali, chyběla analýza jejich příčin. Vědomosti a dovednosti žáků jsou průběžně ověřovány, ústně hodnoceny v nižších ročnících. Případná klasifikace při ústním zkoušení nebyla zdůvodněná. Ke vzájemnému hodnocení či sebehodnocení žáci systematicky vedeni nejsou. Jako negativní se jevila absence shrnutí a zopakování látky na konci hodiny a zadávání domácího úkolu současně se zvoněním nebo o přestávce.

V hospitovaných hodinách žáci respektovali pravidla slušného chování a jednání. Žáci se nebáli ptát se, prezentovat své zkušenosti. Malou pozornost věnují učitelé vedení žáků ke vzájemné spolupráci.

Rozbor práce a správnost řešení příkladů probíhá zpravidla v následující vyučovací hodině, hlubší analýza dosažených výsledků není prováděna.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném bloku předmětů jsou hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy projednává v každém čtvrtletí pedagogická rada, skutečný stav popisuje i výroční zpráva o činnosti školy. Při přechodu žáků z 1. na 2. stupeň jsou školou ověřovány jejich vědomosti v předmětech český jazyk a matematika. Výsledky jsou shromažďovány a poskytovány učitelům. O zjištěních se diskutuje v některých předmětových komisích, zejména v komisi českého jazyka. V červnu 2003 zpracoval ředitel poměrně kritický analytický materiál, který byl předán všem pedagogům školy. V závěru je předloženo dvacet návrhů na zlepšení zjištěného stavu a deset cílů v oblasti vzdělávání a výchovy včetně návrhů na jejich realizaci.

Autoevaluační systém je postupně vytvářen, prozatímní aktivity vedou k přijímání systematických opatření pouze částečně.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V rámci inspekční činnosti proběhla na škole tematická inspekce „Autoevaluace základních a středních škol“. Poznatky z této tematické inspekce jsou zapracovány do této inspekční zprávy a uvedeny v kapitole „Výsledky vzdělávání zjišťované školou“.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené ve Zřizovací listině vydané městem Jiříkov (dokument č.j. 165/2002) jsou v souladu s údaji uvedenými v Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 19 738/03-21 ze dne 16. 5. 2003.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina školy ze dne 3. 12. 2002 č.j. 165/2002
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 16. 5. 2003 č.j. 19 738/03-21 s účinností od 1. 1. 2003
3. Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003
4. Učební dokumenty vzdělávacího programu Základní škola pod č. j. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996 včetně Úprav a doplňků pod č. j. 25 018/98-22 s platností od 1. 9. 1998
5. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
6. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2002/2003 a 2003/2004
7. Třídní výkazy a katalogové listy všech tříd
8. Protokoly o komisionálních zkouškách za školní rok 2002/2003
9. Záznamy z pedagogických rad za školní rok 2002/2003 a 2003/2004
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2003/2004
11. Plán práce na školní rok 2003/2004
12. Organizace školního roku 2003/2004
13. Hlavní úkoly školního roku 2003/2004
14. Vnitřní řád školy s účinností od 1. 9. 2003
15. Tematické plány hospitovaných předmětů zpracované pro školní rok 2003/2004

16. Žákovská dokumentace – náhodně vybrané žákovské knížky žáků 1. a 2. stupně, sešity a další písemné práce žáků v hospitovaných hodinách
17. Souhrnný rozvrh učitelů a tříd pro školní rok 2003/2004
18. Záznamy z jednání metodického sdružení 1. stupně a předmětových komisí
19. Seznam integrovaných žáků a individuální plány pro práci s těmito žáky pro školní rok 2003/2004
20. „Analýza – stav ke konci školního roku 2002/2003 (věci nejen k zamyšlení)“ – materiál zpracovaný ředitelem školy
21. Vnitřní platový předpis s účinností od 1. 1. 2003 včetně kritérií pro poskytování osobních příplatků, příplatků za vedení a zvláštních příplatků
22. Měsíční plány únor – duben 2004
23. Inspekční zpráva čj. 067 100/99-5076 ze dne 7. května 1999

ZÁVĚR

Základní škola Jiříkov se dlouhodobě potýká s problémy se zajištěním výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost se negativně promítla většinou v oblasti metodické a částečně se odrazila v dodržování psychohygieny výuky. Systém řízení a vedení zaměstnanců vytváří příznivé podmínky pro další profesní rozvoj učitelů. Účast na vzdělávacích akcích je však problematická vzhledem k odlehlosti obce a k složité dopravní obslužnosti.

Organizační systém školy je přehledný, kompetence a povinnosti pracovníků jsou jasně stanoveny a všemi respektovány. Nedostatky byly zjištěny v účinnosti kontrolní činnosti.

Prostorové a materiální podmínky umožňují realizovat vzdělávací program školy. Škola je vybavena v dostatečné míře sice zastaralými, ale stále využitelnými pomůckami. Nově byla zřízena učebna výpočetní techniky. Prostředí školy s esteticky působivou výzdobou, která má i poznávací a informační hodnotu, stejně jako čistota ve všech prostorách školy vytváří příjemný estetický dojem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech vycházejí z deklarovaného vzdělávacího programu Základní škola, v jehož naplňování byly zjištěny nedostatky. Učební osnovy jsou plněny kromě matematiky na 1. stupni. Škola poskytuje individuální péči integrovaným žákům, dobře je postaráno o žáka s tělesným postižením.

V organizaci hodin převažuje hromadná výuka. Kromě výuky hudební výchovy na prvním stupni a některých hodin českého jazyka a dějepisu na druhém stupni chyběl odkaz na praktické využití probíraného učiva a bohatší a rozmanitější využití materiálního zázemí přímo v hodinách a ne vždy byly efektivně využity závěry hodin. Součástí výuky jsou jednorázové i pravidelné mimoškolní aktivity.

V porovnání se závěry poslední inspekce konané v roce 1999 došlo ke zlepšení v oblasti materiálně technického vybavení školy výpočetní technikou, prostorových podmínek na druhém stupni (díky nákladné rekonstrukci), při sestavování rozvrhu je přihlíženo k didaktickým zásadám a zlepšila se úroveň výchovného poradenství. Nedaří se výrazně zlepšit kvalifikovanost pedagogického sboru.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Heřmánková	Heřmánková v.r.....
Členové týmu	Marta Dolinská	Dolinská v.r.....
	Mgr. Miroslav Hyška	Hyška v.r.....
Další zaměstnanci ČŠI	Libuše Zmátlová Blanka Zoudunová	

V Ústí nad Labem dne 31. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9.6.2004

Razítko

Ředitel školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Ladislav Obergruber

.Mgr. Obergruber. v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-29	f6 1141/04 5021
Zřizovatel	2004-06-29	f6 1140/04 5021
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	----	Připomínky nebyly podány.